Anexa următoare nu face parte din analiza şi propunerile ECRI privind situaţia din România.

ANEXĂ

ECRI doreşte să puncteze că analiza din cadrul celui de-al doilea raport privind România este datată: 22 iunie 2001 şi că nici o dezvoltare ulterioară nu a fost luată în considerare.

În conformitate cu procedura ECRI de analiză a fiecărei ţări, a fost numit un ofiţer naţional de legătură de către autorităţile din România pentru a începe un proces confidenţial de dialog cu ECRI privind propunerea de text referitor la România. O parte a comentariilor lui au fost luate în considerare de ECRI şi integrate în raport.

Ca urmare a acestui dialog, autorităţile guvernamentale româneşti au solicitat în mod expres ca următoarele observaţii ale autorităţilor din România să fie reproduse într-o anexă la raportul ECRI.

OBSERVAŢIILE OFERITE DE AUTORITĂŢILE DIN ROMÂNIA REFERITOARE LA RAPORTUL ECRI PRIVIND ROMÂNIA

"Observaţii generale

Autorităţile române apreciază şi sprijină activitatea ECRI, pe care o consideră extrem de importantă în lupta împotriva rasismului şi intoleranţei, atât la nivel european, cât şi la nivel naţional.

După cum ECRI a remarcat în raport, România a întreprins măsuri recente pentru combaterea rasismului şi discriminării, printre care sunt menţionate: introducerea unei legislaţii antidiscriminatorii complexă, elaborarea unei strategii guvernamentale pentru îmbunătăţirea situaţiei romilor, măsuri luate pentru o mai bună comunicare între poliţie şi comunităţile de romi. Aceste măsuri, ca şi altele, reflectă politica autorităţilor române de promovare, în strânsă colaborare cu societatea civilă, a valorilor diversităţii, toleranţei, respectului reciproc şi multuculturalităţii. O atenţie specială este acordată îmbunătăţirii situaţiei romilor, care constituie un obiectiv fundamental pentru guvernul român.

În opinia autorităţilor române, analiza situaţiei privind rasismul şi intoleranţa trebuie abordată în această perspectivă. Autorităţile române consideră că raportul ECRI reflectă în mare măsură situaţia reală din ţară. Trebuie remarcat, totuşi, că uneori raportul trage concluzii bazate pe cazuri izolate în care se poate să existe discriminări, dar care nu reprezintă o regulă, ci o excepţie, aceste cazuri fiind extrapolate la nivelul societăţii româneşti. În plus, este dificil pentru

autorităţi să aibă o reacţie la alegaţiile rezultate din generalizările unor cazuri izolate, fără să dispună de informaţii concrete despre cazurile respective.

Cea mai mare parte a aspectelor negative constatate se referă la discriminarea împotriva romilor. Romii au fost, de-a lungul istoriei, romii au fost ţinta robiei şi discriminării, ceea ce a generat prejudecăţi şi stereotipuri care persistă chiar şi astăzi. De altfel, unul din obiectivele Strategiei guvernamentale pentru îmbunătăţirea situaţiei romilor este prevenirea discriminării cetăţenilor de etnie romă şi eliminarea practicilor de discriminare a unor funcţionari din instituţiile publice centrale şi locale. Cu toate acestea, în ceea ce priveşte conduita autorităţilor, este inexact să se concluzioneze, după cum reiese din raportul ECRI, că autorităţile ar fi acţionat planificat, sistematic şi exclusiv împotriva comunităţilor de romi pentru a combate o anumită categorie de infracţiuni.

Observaţii specifice
Paragraful 14

Importanţa particulară pe care autorităţile române o acordă aplicării Ordonanţei Guvernului nr. 137/2000 pentru prevenirea şi sancţionarea tuturor formelor de discriminare este concretizată prin următoarele acţiuni:

- Strategia guvernamnetală pentru romi are, printre obiective, urmărirea respectării dispoziţiilor Ordonanţei 137 şi sancţionarea funcţionarilor publici care comit acte de discriminare. Se află în curs de înfiinţare Consiliul Naţional pentru Combaterea Discriminării, din care vor face parte şi reprezentanţi ai romilor.

- În anul 2001, fondurile (aproximativ 32.000 Euro) de care dispune Departamentul pentru Relaţii Interetnice pentru Campania contra Rasismului şi Intoleranţei sunt destinate exclusiv romilor. Şi alte resurse bugetare sunt prevăzute pentru promovarea politicilor anti-discriminatorii. Cele mai multe din aceste activităţi sunt destinate sensibilizării publicului asupra prevederilor Ordonanţei 137/2000. Trebuie menţionat că, încă de la început, Ordonanţa a beneficiat de o largă publicitate, nu numai în România, dar şi în străinătate.

Paragraful 16

Schimbarea pragului electoral de la 3 la 5% la alegerile locale din iunie 2000, impusă de necesitatea îmbunătăţirii procesului de gestiune politică, a avut unele efecte negative în ceea ce priveşte reprezentarea unor minorităţi naţionale, în particul romii. Pentru a compensa aceste inconveniente, birouri judeţene pentru romi sunt în curs de a fi înfiinţate şi experţi romi sunt angajaţi în cadrul primăriilor, în conformitate cu prevederile Strategiei guvernamentale pentru romi. Această măsură va contribui la creşterea considerabilă a reprezentării romilor la nivel local.

Paragraful 17

Raportul afirmă că romii ar fi subreprezentaţi în Parlament. Conform Constituţiei şi dispoziţiilor speciale din Legea electorală, fiecare minoritate naţională obţine, ex officio, un loc în Parlament. Este o măsură afirmativă care vine în sprijinul participării minorităţilor naţionale mai puţin numeroase la viaţa politică. În cazul comunităţii romilor, care numără aproximativ 400.000 de membri, conform recensământului din 1992, dar care, în realitate, este mai numeroasă, reprezentarea sa este asigurată de mai mult de 130 de organizaţii neguvernamentale, dintre

care mai multe organizaţii politice participă la alegeri (conform legislaţiei române, în alegeri, organizaţiile minorităţilor naţionale sunt asimilate cu partidele politice). Aceasta a făcut ca, dată fiind disiparea naturală a voturilor, numai Partida Romilor – Social Democrată să obţină un loc în Parlament, ex officio, în baza prevederilor legislative speciale privind reprezentarea minorităţilor naţionale în Parlament.

Paragraful 21

Înfiinţarea Consiliului Naţional pentru Combaterea discriminării face obiectul unei Hotărâri Guvernamentale, în curs de avizare de către ministerele implicate. Actul normativ prevede că acest Consiliu va fi un organ de specialitate al administraţiei publice centrale. În ceea ce priveşte exercitarea atribuţiilor sale, Consiliul va fi un organism independent, a cărui activitate nu va fi împiedicată sau influenţată de alte instituţii sau autorităţi publice. Totuşi, este necesar ca acest Consiliu să fie un organ administrativ, pentru că principala sa atribuţie este să constate şi să sancţioneze contravenţiile prevăzute în Ordonanţa 137/2000.

Alte atribuţii:

- Propune acţiuni afirmative pentru protecţia persoanelor şi categoriilor defavorizate;

- Urmăreşte aplicarea şi respectarea de către autorităţile publice, persoane juridice şi fizice a dispoziţiilor normative privind prevenirea, sancţionarea şi eliminarea tuturor formelor de discriminare;

- Primeşte petiţii şi sesizări privind încălcarea dispoziţiilor normative referitoare la principiul egalităţii şi nediscriminării şi adoptă măsurile corespunzătoare;

- Avizează proiectele de acte normative care au ca obiect exercitarea drepturilor şi a libertăţilor, în condiţii de egalitate şi nediscriminare;

- Propune autorităţilor publice competente suspendarea, retragerea sau chiar anularea autorizării de funcţionare a persoanelor juridice care au comis acte de discriminare;

- Elaborează studii şi cercetări privind respectarea principiului egalităţii şi nediscriminării;

Paragraful 25

Consiliul Minorităţilor Naţionale a fost reorganizat prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2001, ca organ consultativ al Guvernului, coordonat de către Ministerul Informaţiilor Publice. Consiliul păstrează atribuţiile privind alocarea fondurilor bugetare pentru organizaţiile minorităţilor naţionale.

Paragraful 34

În conformitate cu Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat şi Ordonanţa Guvernului nr. 337/2001, elevii primesc rechizite şcolare. Numeroşi copii romi sunt printre beneficiarii acestor prevederi, iar autorităţile estimează că aceste măsuri sunt de natură să încurajeze accesul romilor la educaţie. Conform Legii Învăţământului, studiul limbii materne este organizat la cererea părinţilor. Directorii nu sunt în măsură să influenţeze decizia părinţilor.

Totuşi, se întâmplă uneori să nu fie organizate astfel de cursuri, invocându-se motive mai mult sau mai puţin plauzibile. În acest caz, părinţii şi reprezentanţii romilor au posibilitatea de a se adresa inspectorilor romi, care funcţionează în fiecare judeţ.

În anul 2002, un program de formare interculturală se va desfăşura la nivel naţional. Acest program îşi propune să completeze orizontul de informare al cadrelor didactice, realizat, până în acest moment, cu ajutorul unor programe de o mai mică anvergură.

Paragraful 35

Pentru anul şcolar 2001-2002, 373 de locuri au fost rezervate în învăţământul superior pentru copiii romi.

Paragraful 36

Publicarea, chiar în cadrul Agenţiilor Locale pentru Ocuparea Forţei de Muncă, a unor anunţuri de oferte de muncă, cu specificarea că romii sunt excluşi, reprezintă cazuri izolate în care au fost luate imediat măsuri pentru sancţionarea responsabililor. Pentru a evita repetarea unei situaţii similare pe viitor, conducerea Agenţiei Naţionale pentru Ocuparea Forţei de Muncă a sensibilizat funcţionarii de la toate nivelurile despre importanţa particulară a chestiunilor legate de accesul romilor pe piaţa muncii. Cazuri precum cele menţionate în raport, în care romii care s-au adresat Agenţiilor Locale pentru Ocuparea Forţei de Muncă au fost îndrumaţi spre organizaţiile neguvernamentale ale romilor, nu vor mai putea avea loc, pe viitor, întrucât fiecare Agenţie Locală va aplica un program specific pentru angajarea romilor.

Paragraful 37

Autorităţile române notează cu satisfacţie că ECRI apreciază măsurile în curs de aplicare pentru îmbunătăţirea situaţiei romilor în privinţa accesului pe piaţa muncii. De la începutul anului 2001, romii sunt un grup ţintă în cadrul programului de acţiune pentru creşterea gradului de ocupare a forţei de muncă. Se estimează că 3725 de romi îşi vor găsi un loc de muncă permanent, în anul 2001, datorită acestui program. Măsuri specifice pentru romi sunt în curs de a fi puse în practică, printre care:

- Birouri de informare pentru înfiinţarea de mici întreprinderi;

- Birouri de consultanţă pentru romii reveniţi din emigraţie în vederea reintegrării pe piaţa muncii;

- Credit cu dobândă preferenţială pentru romii care înfiinţează întreprinderi mici şi mijlocii;

- Sprijin pentru punerea în practică a unor mici întreprinderi cu scopul exercitării şi revalorizării meseriilor tradiţionale ale romilor (în colaborare cu asociaţiile de romi);

- Programe de reconversie profesională pentru romi;

- Facilităţi fiscale pentru angajatorii care angajează şomeri din categoriile sociale cele mai defavorizate.

Paragraful 42

Raportul se referă la proiectul pilot care a fost deja demarat şi care are ca scop reglementarea situaţiei romilor fără acte de identitate. Urmare a acestui proiect, până în prezent, aproximativ 3000 de persoane au primit acte de identitate.

Paragraful 45

Au fost luate măsuri pentru ca toţi ofiţerii de poliţie să cunoască dispoziţiile Ordonanţei 137/2000 pentru prevenirea şi sancţionarea tuturor formelor de discriminare, ca şi ale Ordinului 930/1999 al ministrului de interne, reiterând obligaţia pentru fiecare ofiţer de poliţie de a avea un comportament amabil şi deschis faţă de persoanele cu care intră în contact, fără deosebire de vârstă, sex, etnie sau condiţie socială.

Paragraful 46

Autorităţile române constată cu satisfacţie că raportul menţionează măsurile luate pentru formarea ofiţerilor de poliţie în spiritul toleranţei şi respectului pentru diversitatea etnică. Au fost desfăşurate programe cu scopul de îmbunătăţirii comunicării şi cooperării dintre poliţie şi reprezentanţii comunităţii romilor şi shimbării mentalităţilor poliţiştilor faţă de membrii acestei etnii.

Afirmaţia care se face în raport că există cazuri de violenţă ale poliţiştilor împotriva romilor, cazuri care au dus la răniri grave şi, uneori, mortale, este considerată injustă de către autorităţile române.

Cazurile de abuzuri ale ofiţerilor de poliţie împotriva cetăţenilor, inclusiv a romilor, constau, mai ales, într-o atitudine inadecvată, ci nu în vătămări grave sau chiar mortale. În orice caz, plângerile au fost examinate şi ofiţerii vinovaţi au fost sancţionaţi.
A se vedea, de asemenea, observaţiile generale.

Paragraful 54

În ceea ce priveşte prezentarea climatului de opinie, sunt necesare câteva clarificări. În timpul alegerilor generale din noiembrie 2000, Partidul România Mare a utilizat o retorică extremistă. Totuşi, se ştie că nu sloganurile antisemite, antimaghiare şi antiţigăneşti au adus Partidului România Mare numărul cele mai multe voturi, ci, mai ales, referirile de natură demagogică la lipsurile categoriilor defavorizate şi la lupta împotriva corupţiei. Ulterior, acest partid a fost izolat, atât de către guvern, cât şi de către opoziţie. De altfel, după alegeri, adeziunea opiniei publice pentru acest partid s-a diminuat continuu.
În acest context, autorităţile române consideră că afirmaţia conform căreia problema climatului de opinie cu privire la minorităţi necesită o atenţie particulară şi urgentă nu se justifică.